

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre... 12 kor.
 Fél évre... 6 kor.
 Negyed évre... 3 kor.

*
 A lap szellemi részét illető
 küldemények a szerkesztő-
 nek, anyagiak a laptulajdo-
 nosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
 egy 1 hasábos petit sor 20 fill.,
 többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyitlatter sora 50 fillér.
 Bélyegdíj minden hirdetésnél
 60 fillér.

A hirdetések BITTERMANN
 NÁNDOR ÉS FIA könyv- és
 könyvnyomtatás fogadtatnak
 el.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 20 fl.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 20 fl.

Megyei muzeum-egylet.

I.

Az országos képzőművészeti társaság nem rég elhatározta, hogy a vidéki nagyobb városokban képzőművészeti rendezés programjába megyénket, illetőleg megyénk előkelőbb városait is felvette. Eddig csak Szeged, Arad és Miskolc részesült abban a szerencsében, hogy a nemzeti szalon emberei képeiket ott kiállították, minden esetre haladást jelent tehát, hogy most már a többi vidéki városra is gondolnak.

A képzőművészetnek a vidékkel való megismertetése és megkedveltetése a kultuszminisztertől ered, a ki legújabbban a műpártolásba nemcsak a hazai nagy közönséget kívánja bevonnani, hanem tudvalevőleg a művészi érzék nevelését az iskolákban törekszik kezdeni. Mind a közönség műpártolási hajlama, mind pedig az ifjúság művészeti nevelése és oktatása céljából egyaránt fontos tényezőként vannak hivatva szerepelni a vidékeken létesítendő műpártoló egyesületek és a keletkező félben levő műgyűjtemények.

Nálunk bár csak a napokban volt egy kisebb aranyú képzőművészeti kiállítás a megye székvárosában rendezve, műpártoló egyesület szervezése egész megye területén — Szabadkát sem véve ki — sehol sincs folyamatban. Reméljük azonban, hogy idő folytán, sőt talán már nem is sokára, lesznek nálunk is műpártoló egyesületek, addig is azonban örvendő vehetjük tudomásul, hogy megyénk két pontján, Szabadkán és Zomborban már is tetemes archaeologiai anyaggal rendelkező muzeális gyűjtemények létesültek, az előbbi szorosán városi, az utóbbi megyei jelleggel.

Bácsvármegyének zombori székházában úgy a megyei törvényhatóság tulajdonában, mint a történelmi társulat birtokában egyéb tárgyak mellett műbecsél bíró képek és festmények is vannak s ezek méltó alapját képezhetnék egy nagyobb szabású képgyűjteménynek. A történelmi társulat gyűjteményében számos réz- és acél-metszetű képen kívül van egy műértékkel bíró kép is a múlt századból, mely a hg Grassalko-

vicsek egykori gyűjteményéből való és a család bajai kastélyából származott hozzánk. A megyei törvényhatóság birtokában számos szép és nagy-értékű festmény van, melyek közt Eisenhutnak nagyszabású zentai csatája európai hírvé. A főispánok arcképsorozata Széchenyi Páltól (1698) egészen Sándor Béláig, az alispánoké Pál Antaltól (1861.) Schmausz Endréig teljesen megvan. E képek legnagyobb részt eredeti festmények, a régi érsek-főispánok képei pedig a kalocsai érsekség képtárából szerzett jó másolatok. Életnagyságú szép képét bírja a vármegye br. Rudics főispánnak, melyet megyénk nagynevű művésze Than Mór festett, van továbbá két tájképe, szintén megyei származású festőtől, ezek egyike a bácsi várat, másika Futak látképét ábrázolja.

Ujabban úgy a vármegye törvényhatósága, mint a történelmi társulat gyarapítani fogja képgyűjteményét, a megye t. i. már elkészítette egyik fővárosi festőművésze által Sándor Béla volt főispán életnagyságú képét, Gromon Dezső egykori főispán nagyobb szabású képének megalkotását pedig nem rég határozta el a törvényhatóság. A történelmi társulat kebelében is mozgalom indult az elnökség kezdeményezésére az iránt, hogy Bács-Bodrogh megye jeleseinek képei, esetleg egyéb történelmi értékű képek is beszereztesse.

Mind a vármegye, mind pedig a történelmi társulat gyűjteménye remélhetőleg tetemesen fog gyarapodni a közel jövőben, mert bár jól tudjuk, a művészeti kiadások sok költséget igényelnek, mindazáltal a törvényhatóságnak most már nem sokára módjában lesz ily célokra áldozhatni. A megyei u. n. kulturális alapot ugyanis már évekket ezelőtt létesítve lön s úgy az abból befolyó tőke néhány százalékát művészeti célokra lehet majd fordítani.

E tekintetben tehát Bácsvármegye ritka szerencsés helyzetben lesz, ami annál örvendesebb, mert a megye élén álló vezető férfiak már eddig is fényes tanúbizonyságát adták a kulturális iránt való érzéküknek, s így bizton remélhető, hogy ha a szükséges bővebb anyagi

források rendelkezésre állandnak, az eddigienél még nagyobb lelkesedéssel fogják a megye kulturális érdekeit felkarolni.

Muhoray.

Kivándorlás vármegyénkől.

Egy idő óta úgy a fővárosi, mint a vidéki lapokban szenzációs közleményeket olvastunk, hogy német községeinkből és különösen Kis-Kér községből a 100 év előtt bevándorolt német családok ivadékai vágyódnak vissza azokra a virányokra, a hol nagy- és dédanyjuk bölcsője ringott és számtalan német család vándorol ki új hazát keresni.

Szomorú valóság, hogy az egykor egyik leg-gazdagabb községből, a még nem régen virágzó Kis-Kér községből a kivándorlás csakugyan megdöbbentő mérvet öltött. De ennek indító oka megelőzhető és elhárítható lett volna és volna most is.

Mert dehogyan vágyódnak a szegény kis-kérik azokra a virányokra, a hol ősapjuk bölcsője ringott. Azt se tudják szegények, merre vannak azok a virányok; de itt hagyják otthonukat, itt hagyják azt a szép községet, a mely az ő bámulatos szorgalmuk folytán mintaképe lett a jólétnek örvendő, virágzó községnek, mert otthon nincs maradásuk, nincs megélhetésük, mert igazságtalan és elviselhetetlen terhet róttak rájuk azok a földi hatalmak, a melyek tulajdonképpen azért volnának, hogy a nép jólétét előmozdítsák.

Az alig 3000 lelket számláló községnek olyan árvatári hiányt kell megtéríteni, a mely ma már a 600,000 koronát jóval meghaladja és mindenki elhiszi, bizonyítás nélkül is, hogy ennek az óriási összegnek megtérítésével lépést tart a község pusztulása is.

A kulai kir. uradalomhoz tartozott földesuri hatalom alatt állott Kis-Kér jobbágy-községnek, mely Németországból telepítették, az 1815. évtől az 1837. évig megszakítás nélkül néh. Falkenstein Frigyes kis-kéri lakos volt a községjámja. A nevezett közgyám kezelése alatt a kis-kéri tömegetített árvapénztárban a közgyám sikkasztása foly-

A „BÁCSKA“ tárcája.

DÉLUTÁN A POLGÁRI KASZINÓBAN.

Hát hiszen sokban igazuk van a feleségeknek, a midőn nem jó szemmel nézik a kaszinót, mint ahol a férjeskék szabad idejük jó nagyrészt eltöltik. Valamint hogy az otthonnak mindene a feleség, azonképen a feleségnek is mindene az otthon. Ebből önként következik, hogy a feleség haragszik mindenre, ami az otthon rováására mer egyszálatni s nehezen látja be, hogy a férj a napi munkában elfáradva, üdülést mer keresni ott, ahol a körülmények változatossága a legártatlanabb formában megnyilatkozik: a kaszinóban.

Jó magam s velem együtt mások is eleget ballunk az ilyen csendes szemrehányásokból. Pedig bizony ártatlan mulatság az, amiben a kaszinó falai között részesülünk. Az egykori duhajkodásoknak még a hirmondói is pusztulnak egyre-másra s nap-nap után, mire a templom tornyán elűti a 8 órát, mélyseges csend szállja meg a kaszinó termet s ilyenkor a seprő és porló rongy veszi át csendes birodalmát.

Történjek tehát akármilyen, abban a kaszinó meglehetősen ártatlan s nem tulságosan merész az az állításom, hogy az igazi nyárs polgári szellem felnevelésében a kaszinónak igen nagy a része.

De azért a feleségek még sem nézik jó szemmel a kaszinót. Végre is homályba van burkolva előtűnik minden, ami ott történik s ennek révén tán olyat is sejtene, vagy olyanra gyanakodnak, ami ott igazán nem történik. Parkettirozva van a nagyterem, ki is festették szépre, tisztára, tegyük egy körutat, például ebéd után, mikor a kaszinói élet bontakozni kezd. Akad ilyenkor megfigyelni való tanulságos és érdekes dolog elég.

Főlélesleges is talán külön említenem, hogy a tiszta valóságot szándékozom megírni és se torzképeket nem festek, sem takargatni, vagy szépíteni nem fogok semmit. Nem is kell; nincs is mit.

Szó van amolyan életképférfőről s ilyen csak a maga igazában érhet valamit.

A délutáni publikum nagyobb részében csupa habitué.

Midőn másutt még javában sűrűnek-forognak a találás körül, itt már a teljesen jóllakott emberek egymásnak adják a kilincset.

A mi városunk órái nem ugyan tulságosan pontosak, mégis a megbízhatóbbak közé tartoznak, dacára annak, hogy az órák tisztelőreméltó osztálya az utóbbi időben feltűnő módon megszaporodott.

Mindamellett a város összes óráinak a pontossága szegyeiben marad azzal a következetességgel szemben, melylyel az ismert alakok másodpernyi pontossággal a kaszinóban megjelennek.

Örökké megfoghatatlan előttem, hogy ezt hogyan csinálják.

Aki öt, tíz vagy husz év előtt délután elsőnek érkezett, ugyanaz a tagtárs ma is hűségesen jelenik meg ugyancsak elsőnek, hozzá meg másodpernyi pontossággal. Kétséget nem szenvedhet, hogy asztrál szelleme bolta után jó ideje nem fog elmenni a Cassiopeja, vagy tudom is én milyen más világra, hanem hűségesen ott lesz a kaszinóban, míg csak valami igen-igen öreg hatalom erőszakkal el nem dirigálja másfelé.

Tisztelet, becstlet a csillagzatok járása iránt, valamely jó angol chronometer sem utolsó dolog, hanem ezeknek a pontossága mind kismiska a habiték megjelenéséhez képest.

Hiába próbálnám ezt leírni. Egy az, hogy sok helyet venne igénybe, de meg aztán az olvasónak még sem lenne helyes fogalma a dologról. Ezt látni kell, még pedig zavartalan adósságmentes délutáni hangulatban nem egyszer, hanem tiszter egymásután.

Ennyi idő alatt az ember ezt a pedáns pontosságot vagy magáévá teszi, vagy pedig megutálja. Akinek hajlama van hozzá, megteheti azt is, hogy előbb magáévá teszi, aztán pedig megutálja.

Magam is úgy voltam vele, azért merek hozzászólni.

Szinhely: kis asztal a terem közepén, összesen hat székekkel. Szereplők: egy szópóka két csokoládó gerlemadárral, a szópóka egyik végében kevésbé jó trafikszivar, másik végében egy kártyázó öreg ur, azonkívül még egy kártyázó öreg ur és négy kibic. A többi kellékek mellékesek.

Hallottak már tisztelt olvasóim óriási gorombaságokat, melyeket mosolyogva mondanak és mosolyogva

fogadnak, hogy azon melegében ugyancsak mosolyogva kamatostól visszaszolgáltassák?

Rendes körülmények között az ilyenekből levegőt lyukasztó párbaj kerekedik s mikor először ballottam e kedélyeskedéseket, önként kerestem a kijáratot szememmel, hogy idején tanuzásit távolon kivül helyezkedjem.

De erre mi szűkség sem volt. Hozzá tartozik ez a tartli partihoz s azóta feltétlenül lenézem másutt mindenütt ezt a játékot, mert a délutáni kaszinói tartlinak a mását sehol sem leltem s arabusul ne beszéljen az, aki nem tud arabusul...

Annál a társaságnál, mely az ablakközt elfoglalja, nemcsak a kártya járása, hanem a beszéd, a felkiáltások, az öröm, a búsulás, a boszankodás, a tréfa kifejezései nem annyira egyenként, mint inkább összeségükben felette érdekesek a figyelőre nézve, mert itt látható az átmenet a régi szokásokból az újakra.

Ennél az asztalnál a játékosok apái még nyilván németül beszéltek. Itt-ott visszamaradt még egy-egy öregje. Ez azután németül kezd a beszédet s itt veszi kezdetét az öntudatlan viaskodás. Ha a társaságbeliek korosabbak, akkor hajlanak erre a német beszédre. Legyen azonban köztük egy fiatal nemzedékbeli s akkor akár csak birkóznék a két nyelv. Az öreg nem enged a németből, a fiatal a magyarból. A középkorban lévő többiek majd ide, majd oda hajlanak. Ez a két nyelvű ingadozás eltart sokszor órákig. A legtöbbször egy csendes melázásba merült magyar kibic, vagy az öreg ur által elvesztett rekontra (amire káromkodni szokás, erre meg csak a magyar nyelv alkalmas) félre billenti a mérleget a magyar szó felé.

Ilyenkor sajnálom, hogy már öregszen és nem érhetem meg azt az időt, amidőn ennél az asztalnál tisztán magyarul fognak beszélni.

Amott a kerek asztal a sarokban csak két óra felé ülnek körül. Ez az öreg urak, a bácsik a jó fajta ebéd után, csendesen emésztő, a világ hűségát emelkedettebb szempontból szemlélők asztala.

Itt jelenti ki az egyik bácsi, hogy Európában sehol sem oly olcsó a hitel, mint a segélygyeletnél és ezért szakította meg a tárgyalást a kamatlábemelő angol bankkal.

Itt bizonyítja be sűrű szemöldök-rángatás közt a

tán hiány keletkezett, a mely hiány a község feljelentése folytán a földesúri kincstári uradalom részéről Bolla Ferenc volt kincstári számvevő által még 1838. évben foganatosított vizsgálat eredménye fonálán az uriszék által 34386 frt 57 1/2 kr váltópénzben állapított meg. A kincstári uradalom a sikkasztó közgyám Falkenstein Frigyeset bebörtönöztette, vagyonát elárvereztette és a még fennmaradt 23,000 váltóforint megtérítése iránt a volt kincstári ispánokat és azok örököseit pörbe fogta, mert a sikkasztás annak folytán vált lehetővé, hogy a kincstári ispánok a kincstári uradalom által kirendelt közgyám kezelését — mely kötelesség az akkori törvények szerint őket illette — ellenőrizni és arra felügyelni elmulasztották. E per folyt 1848-ig, de az akkor bekövetkezett szabadságharc miatt az befejezést nem nyert.

Az 1850-es évek elején a községi árvtárak állami kezelés alá vétetvén, az akkori felügyelő hatóság, az ujvidéki cs. kir. járásbíró, Kis-Kér községe részére dr. Miletics Szvetozár akkori ujvidéki ügyvédet ügygondnokul kirendelte és megbízta, hogy a hiány megtérítése iránt az államkincstár ellen pört indítson. E pört azután a visszállított magyar bíróságok fejezték be és pedig úgy, hogy az elsőbíró, a temesvári kir. törvényszék, megállapította, hogy a hiány keletkezését a volt földesúr, vagyis a kulai kincstári uradalom mulasztása okozta és az egész hiány megtérítésében az államkincstárt marasztalta. A felső bíróságok azonban arra az állápontra helyezkedtek és úgy ítélték 1875-ben, hogy mindaddig, míg Kis-Kér község az árvtári hiányokat meg nem téríti, addig kereseti joga nincs.

És ekkor megindult a közigazgatási eljárás a hiány összegének a községtől való behajtására. Előbb 10 évi részletekben kísérelték meg a tartozást a községnek behajtani s 300% pótdátot exekválta karhatalommal a község lakosain. Mikor azután a közigazgatási hatóságok rájöttek arra, hogy a megtérítésnek ez a módja a községnek teljes tönkretételét eredményezi, fölvetették a községgel a jelzálog-hitelbanknál egy 127,000 frtos törlesztéses kölcsönt s ezt az összeget is az árvtári hiánynak megtérítésére fordították. De mindhiába! Mert mikor az árvtár számadásait vagy 20 esztendeig tartott vizsgálat után végelezték, kitiint, hogy mindez nem elég az árvtári hiány fedezésére: mindezekon kívül még 86,000 kor. kellene fizetnie a községnek. Jól tudják azonban a közigazgatási hatóságok, hogy ezt az összeget a községnek már behajtani teljesen lehetetlen s azért még csak kísérletet sem tesznek annak behajtására.

Sohase lesz tehát a községnek kereseti joga, per útján sohase követelhetné az államkincstártól az árvtári hiányok megtérítését, mert nincs meg a lehetőségé annak, hogy az árvtári hiányokat teljesen megfizesse s ezáltal a kereseti jogot megszerezze.

Ez a kiskéri árvtári hiánynak szomorú története, ez a kiskéri tömeges kivándorlásnak egyedüli oka: ezen segítsenek azok, akiknek a segí-

tés módjukban és talán kötelességükben is áll s nyomban megszűnik a kivándorlás.

Nincs azonban igazuk azoknak, akik ami állapotunkért a vármegyei hatóságokat is felelőssé teszik. Azok iránt, akik most állanak a vármegyei közigazgatás élén, a boldogtalan község csak a legnagyobb hálával lehet eltelve, mert ők tették lehetővé, hogy a hiány kisebbitésére a vármegyei tartalékalap egy része is ráfordíttassék a község ügyét mindenkor jóindulattal szívkön viselték, épen úgy, mint a vármegye összes országgyűlési képviselői, akik a község kérését támogatták, midőn legközelebb a magas kormánytól megváltásunkat sulyos helyzetünkől küldött-ségileg kérelmeztük.

Ezóta éledez újra kihalt reményünk: aggódva várjuk, milyen lesz a segítség? Ettől függ, hogy ne legyen községünk helyén egy rövid évtized lefolyása alatt egy üzérkedő konzorcium magán dominiuma.

Ujdonságok.

Személyi hír. Hanke Imre Zombor város polgármestere folyó hó első napján foglalta el hivatalát.

Az új királyi ügyész. A hivatalos lap a „Budapesti Közlöny” szombati száma közli, hogy őfelsége zombori királyi ügyészé Kerekes János szabadkai királyi allgyszét nevezte ki.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter Gál Lajos szabadkai törvényszéki aljegyzőt, a szabadkai törvényszékhez jegyzővé nevezte ki.

Kinevezés. A zombori pénzügyigazgatóság Jurenka Emil ujvidéki lakost, a titeli adóhivatalhoz díjazgatornokká nevezte ki.

Kinevezés. Őfelsége a király Rásó Sándort, a szegedi ítélő táblához berendelt bírósági aljegyzőt a zombori törvényszékhez albiróvá nevezte ki.

Egyházmegyei hír. Páv Ferenc Hegyesről Miskére, Eördögh Elemér Miskéről Hegyesre kapláni minőségben áthelyeztettek.

Élőmunkálati engedély meghosszabbítása. A kereskedelemügyi miniszter a Reszvénytársaság villamos és közlekedési vállalatok számára a budapesti és északi lovasut-részvénytársaság északi cégeknek, az Ujvidék szab. kir. város területén és pedig: 1. a pétervári hid dunaparti fejtől a Duna utcán, Futaki-utcán, Szederfa-utcán és Matyás király-utcán át a m. kir. államvasutak pályaudvaráig; 2. a Futaki-utcából elágazólag a polgári lövölde érintésével a sertészhalozóig; 3. a Fő-utcából elágazólag a Szűcs-utcán, Buza-téren és Temerini-utcán át a vamsorompóig; 4. a Futaki utcából kiágazólag a Vármegye-utcán és Rézműves-utcán át a Temerini-utcaig vezetendő szabványos nyomtávú, villamos fűtési vasutvonalakra, hivatali elődje 1898. évi február hó 8-án kelt rendeletével kiadott és múlt évi február hó 22-én meghosszabbított élőmunkálati engedély érvényét a lejárattól számított további egy év tartamára meghosszabbította.

Uj ügyvéd. Gertinger Pál dr. köz- és váltóügyvéd irodáját folyó hó 3. napján városunkban megnyitotta.

Aljegyző választások. A Kishegyesen múlt hó 28-án megtartott választáson Vidákovics Mihály egyhangulag aljegyzővé megválasztott. Csantavéren pedig Jordán Bélának katymári jegyzővé történt választása folytán Nagy Sándor választott meg.

Városi bizottsági ülések. Zombor szab. kir. város gazdasági és pénzügyi bizottsága 1900. évi március hó 7-én délelőtt 10 órakor, a jogügyi bizottság pedig délelőtt 11 órakor ülést tart.

másik bácsi, hogy nálunk alkotmányos szabadság soha nem volt, most sincs, de nem is kell...

Itt meséli el a jó Dani bácsi azokat a naiv történeteket abból az időből, amikor a hódáságiak rossz fát tettek a tűzre a Sorok szolgabíró mián, meg amikor egy időben Apatinban szántottak, vetettek, Szenttamásnál meg dörgött az ágyu!

Kedves jó Dani bácsikám! Az Isten is áldja meg azt a galambösz fejt, de szívesen hallgatom én ezeket a történeteket.

Pedig szemtelen kérdés volna, ha azt állitanám, hogy a segélyegylet kamatlába nem érdekel, aztán a másik bácsi elméletével szemben kénytelen vagyok felvetni azt a kérdést, hogyha az ilyen magamfajtájú jöttment embernek alkotmányos szabadsága sem volna, hát mondja meg édes bácsi, hogy akkor mi az ördöge volna?...

A szomszéd asztalnál két öreg ur elkeseredett szótába keveredett. Az egyiknek van vagy négy háza és kétszáz lánca földje, a másik tavall érte el, vagy már meg is haladta a félmilliót. Az a kérdés képezi a vita tárgyát, számít-e a bella, ha megvolt, de már nincs meg. A bizonyítási eljárás egyre nagyobb arányokat ölt. Tanu kihallgatások folynak, szakértők nyilatkoznak, egy kibic az esküt is emlegeti, miután a szembesítési eljárás célra nem vezetett.

Hirtelen a vita félbeszakad. Táviratot hoztak, mely szerint az egyik öreg ur felőrával ezeltől ötezer forintot nyert a bírón.

A telegrammot közönyösen zsebre gyűrve, ott folytatja a vitát, ahol elhagyta, dagadó erekkkel a homlokán, parlamentbe beilló dialektikával. És újból, most már Isten tudja hányadszor, elülről kezdik a dolgot.

Hogy az ördöge ne...
Az igazságon kívül teljes 5 krajcárról van szó...

Nagy mozgolódás, általános üdvözlések mindenfelé.

Kis öreg ember lépett be, szürke ruhában, igénytelen külsővel; barátságos szemével végig néz a termen s harsány hangon viszonzza a feléje szálló üdvözléseket. Többen összehaveródnak s a tekeasztal felé sietnek, ki partner, ki jegyző, a többi kibic.

S megkezdődik a játék tréfás enyelgésekkel fűszerezve s urával az öreg ur hangja által, amidőn a társaság „összes szemét” ismételtelen felhívja, hogy a la

Vuits, à la Tarcazi, vagy pláne „à la ich“ féle lökéseit alaposan csodálják meg.

Nem tesz semmit, hogy ezek a lökések többnyire nem sikerülnek. Hanem amikor aztán valamelyik sikerült, a kaszinó összes betöltő hangon tudtára adatik a hámuló Európának s mindenkinek, akit illet, hogy „ötöt csinált Fernbach... doktor ur tessék leírni ötöt...“ s mint a tenger morajlása, még egy ideig tovább zúg „ötöt... ötötöt...“

Aztán egyszer az öreg ur csak kimaradt, azt mondták, hogy nagy beteg... S egyre kedvezőlenebb hírek szállongtak állapotáról, azután az hallatszott, hogy nagyon rosszul van.

S a vége mi lehetett egyéb annál, hogy a kaszinó tagjainak egy része fényes temetésre ment, a másik része pedig az ablakból nézte, amint a bóbítás lovak kivitték az öreg urat oda, ahonnan nem járnak többé a kaszinóba...

Az Isten nyugtassa őt haló poraiban! Sohase felejtem el azt a kaszinói választmányi ülést, midőn a nemzeti lobogónak március 15-én való kitzése iránti indítványt tárgyaltuk.

A fiatalág persze mellette volt; az öregje azonban (pedig ezek voltak többségben) nagyon kellenlenti fesszengett, nyíllan pártolni nem lehetett, ellenezni meg nem merték az indítványt. A helyzet kezdett kínossá lenni.

Ekkor állott fel az öreg ur... (máskor mindig ülve beszélt, ha beszélt, akkor állott fel először) s szolott nagyon röviden s oly szépen, hogy könnyek gyűlnek a szemembe, ha erre a jelenetre visszagondolok... „Igen urak! — körülbelül ezek voltak a szavai — „azt a lobogót ki kell tűzni március 15-én, mert ennek a napnak köszönjük, hogy szabadok vagyunk.“ Azóta sok nagyon szép diktóciót hallottam a március 15-iki ünnepek alkalmából, magam is tódítottam a szót ebből az alkalomból, de olyat együttvéve sem produkáltunk, mint amilyen az öreg urnak e rövid szövege volt. Oly szépet, oly hatásosat...

Mert ezt az indítványt egyhangulag határozattá emelték s azóta március 15-én ott leng a zászló, dicőségére ama napnak, melynek „köszönjük, hogy szabadok vagyunk“.

Egy asztallal odébb...
Négyen ülnek körül... Az egyik német, a másik zsidó, a harmadik szerb s a negyedik tót eredetű.

Dosztig József ünneplése. Lélekemelő szép ünneplés folyt le vasárnap B. Kula községében. Őfelsége a király Dosztig Józsefet, Bacs-Kula község nagyeremfi jegyzőjét, felszázadot meghaladó, buzgó szolgálatának elismeréséül az arany érdemkereszttel tüntette ki. A magasztos királyi kegy eme ragyogó külső jelenék ünnepléses átadása történt meg e napon, a mely ünneplésen nemcsak a gondjaira bizott község népe, nemcsak kartársai, tisztelői és barátai, hanem közéletiünknek számos kitűnősége is vett részt, a mi fényesen tanúsítja, hogy Dosztig József királyi kitzüntetése széles körökben keltett őszinte örömet, hisz abban mindenki az igaz munkásság és honfi erény jól megérdemelt megjutalmazását látja. A királyi elismerés és kitzünetés külső jelenéknek, az arany érdemkeresztnak átadásával a vármegye köztisztelőiben álló, szeretett alispánja, Karácson Gyula volt megbízva, a ki e célból szombaton délután a négy órai vonattal Bacs-Kulára érkezett. Illustrius alispánunk fogadtatására a pályaudvaron dr. Széchenyi Tamás főbíró vezetése alatt egy nagyobb küldöttség jelent meg, mely a megérkezett alispánt igaz örömmel és lelkesedéssel fogadta. Este az alispán tiszteletére dr. Széchenyi Tamás, a b. kulai járás népszerű főbírája, vendégszerető házában fényes theatestélyt rendezett, a melyen nagy és díszes közönség, közte az ünneplést Dosztig József is részt vett. Ugy az alispánt, mint az ünneplést az egész estélyen át lelkes ovációk vették körül. A tulajdonképeni ünneplés vasárnap délelőtt a 1/2 11 órakor a községközé nagytermében lefolyt községi képviselőtestületi közgyűléssel vette kezdetét, a melyen a községi előjáróság, képviselőtestület és a meghívott és megjelent vendégek nagy számban vettek részt. Dr. Széchenyi Tamás elnököl a közgyűlésen és azt lelkes beszéddel nyitotta meg, a melyet a közönség színni alig akaró éljenzéssel fogadott. A közgyűlés egy küldöttséget menesztett Karácson Gyula alispán és Dosztig József, a kiket, midőn megjelentek, az összegyűlték zajosan megjeleneztek. Szólásra emelkedett először is Rác György nagybirtokos és B. Kula község ügy a jelenvoltaknak az alispán iránt érzett igaz ragaszkodása és az ünneplést iránt érzett igaz tiszteletének adott igen szép szavakban kifejezést. Rác György után Karácson Gyula alispán remek beszéd kíséretében feltűzte a királyi kegy és kitzünetés jelvényét Dosztig József keblére. Feledhetetlen szép jelenet volt ez, a mely mély hivatással volt az ünneplő közönségre. Ezután az ünneplést a község lakossága nevében magyarul: Hoffmann Károly dr. apátplebános, németül: dr. Holländer David községi orvos és szerbül: Boberity Milán g. kel. plebános üdvözölték. A nagy tetszéssel fogadott üdvözölő beszédek után a diszközgyűlés Dudas Antal községi képviselő indítványára egyhangulag határozatként kimondta, hogy az elhangzott szép beszédek a közgyűlési jegyzőkönyvben szövegszerűen szövegtükben örökíttessenek meg. A közgyűlés után az ünneplést a községbeli testületek, egyletek, tarsulatok és hivatalok tiszteletét fogadta. Delben 1 órakor a kaszinó helyiségeiben díszlakoma volt, a melyen mintegy 250-en vettek részt. A díszlakomán mindvégig lelkes hangulat uralkodott, a mit az elhangzott afdomások csak fokoztak. Az első felköszöntőt Karácson Gyula alispán mondotta őfelsége a királyra, utána Lederer Gusztáv kir. táblabíró az alispán hervadhatatlan érdemeit méltatta igen sikerült beszédben. Karácson Gyula alispán az ünneplést és Bacs-Kula közönségét éltette és a neki munkásságáért nyújtott elismerő szavakat a vármegye vezére báró Vojnits István főispánra hárította, akinek igazságs és bölcs vezérlete alatt működik e vármegye fejlődésen és virágzásán. Kozma László a b. kulai kerület orsz. képviselője Széchenyi Tamás dr. főbíróra köszöntött, jegyzőtársai a megyei községi jegyzői egyesület nevében Borovászky Gyula kernyajai jegyző mondott igen sikerült afdomást az ünneplést bajtársra. A társaság egyhangú lelkesedéssel üdvözölő táviratot küldött báró Vojnits István főispánnak, a ki ezt távirat útján megköszönte. Este Mezey Zsigmond b. kulai kir. közjegyző vendégszerető házában gyűlt össze a nagy díszes társaság és vidám, kedélyes hangulatban mulatott hajnalig.

Csendesen végzik multságukat, keveset beszélnek, de amit beszélnek, az magyarul történik. Mindegyiknek más, többnyire idegen országban ringott a bölcsője s a magyar szóba csak nagysokára úgy nőttek bele, valamint hogy egyik-másiknak a beszédjen tisztán kivehetni még most is, hogy nagy nyelvtani, szókötési és szórendi küzdelmeken kellett átmennie, míg eljutott idáig...

Idegen származásu mind a négy; pedig mind a négyen szívük vért adnak oda bármikor ennek a magyar hazának az üdvéért...

Ennel az asztalnál szeretek legjobban kibicelni, tán azért, mert magam is...
De ez nem tartozik ide.

Igen tisztelt feleségek!
Ime ilyenforma az a kaszinói élet, melynek részesei vagyunk.

Ártatlanul mulatnak itt még azok is, kiknek pénzük nagyon, hát még azok, kik ilyenben szükülködnek.

Mert a tapasztalás tudvalevőleg azt bizonyítja, hogy a multságok ártalmas volta, az azokra fordított költség négyzete szerint fogy vagy növekedik (nem baj, ha ezt nem is értik, mert magam is némi nehézséggel kitzdök, hogy ezt a nagy mondatat valahogy megértsem).

Tarka világ ez a mi kaszinónk s a fő vonzó erő benne az állandó változatosság!
Csak 32-ét folius a kártya s menüni benne a változatosság...

Nyolc hang az oktáva s változatosságában mily menyei élvezetet nyújt a zene, a dal...

Huszonhét, vagy nem sokkal több betűből áll az abécé s mily változatosság van abban, amit ezekből a betűkből összeraknak.

Ezt a változatosságot keressük és találjuk fel a kaszinóban, midőn ott kártyázunk, billiárdozunk, olvasunk, danolunk, zenélünk...

Ne ellenezzék a feleségek a változatosság ezen szende ártatlan alakzatait...

Legyenek szívesek gondolni arra, micsoda nagy baj lenne abból, ha eszünkbe jutna, vagy ha a kénytelenség vinne rá bennünket, hogy... hogy is hozzam ezt ki... hogy a változatosságot a házas élet mesgyéjén kívül is keressük.

Molay Jakab,

A kilencven éves pápa. XIII. Leó pápa március hó 3-án töltötte be életének kilencvenedik évét. Az egész világ a római egyház fejének ez tünneppaját örömmel veszi tudomásul. Róma ünneppajának néz elebe; a világ minden részéből zarándok csapatok érkeznek az örök városba, az „Anno Santo“ ezreket és ezreket vonz oda, a kik a kilencven éves szent atyának hódolatukat mutatják be. A katolikusok tisztelőinek okmányai, üdvözlő iratai balomba gyűlnek a pápai trón előtt és a kilencven éves pápa nem kerüli az ünnepi öröm izgalmait, a tisztelgések nagy sulya nem töri meg, sőt inkább a szent Péter széken ülő aggasztányt egészségesebbé teszik, megerősítik. Friss kedvvel lépi át egy új élettized küszöbét. Még három év és XIII. Leó pápa eléri szent Péter 25 éves uralkodási idejét. És e hosszú pontificatura alatt XIII. Leó az egész világ bámulatát és tisztelőit vívta ki magának. A föld egész kerekébe hódoló tisztelettel emlékezik meg arról a nemes aggasztányról, a ki az előre látó státus művészet mesterének, az összes politikai viszonyok éles szemű ismerőjének bizonyult. Legfőbb diadala az volt, hogy győzelmet győzelem után aratott anélkül, hogy Európában barhol is erezhető lett volna a kulturhare iránti vágy. A pápa, az igaz bekefejedelem, a nagy stíly társadalmi reformátor, békéltető és reformáló működésének nyomai soha sem fognak elenyészni.

Iparos dalárdai közgyűlés. A „Zombori iparos dalárda“ folyó hó 4-én, vasárnap délután tartotta meg évi rendes közgyűlését. A közgyűlési tárgysorozat kitűzött pontjainak letárgyalása után Cziedler János, a dalárda nagyerdemű elnöke, ki a dalárdát igazi önfelelő bugósággal vezette — hivatkozva más elfoglaltságára — elnöki tisztéről lemondott. Lemondását a dalárda tagjai, elismerően nagy érdemeit, tisztelettel tudomásul vették és Cziedler Jánost a dalárda tiszteletbeli elnökévé egyhangulag megválasztották. Az ő elnöki működése mindenkor emlékezetes korszaka lesz a dalárdának, mert ez alatt érte a dalárdát azon kiváló dicsőség, a melyet az 1897. évben Nagy-Kikindán tartott dalversenyen elért, a mikor is a kitűzött első díjat nyerte el. — Ezután a tisztújítás ejtetett meg, a melynek eredményeként a dalárda egyhangú lelkesedése Tautner Ottó ruházta fel az elnöki tisztet vezetésével. A közgyűlés küldöttsegileg tisztelgett újonnan megválasztott elnökénél, a ki az egyhangulag megnyilvánult bizalmat megköszönve, az elnöki tisztet elfogadta és kijelentette, hogy lelkesedéssel fogja az iparos dalárda ügyeit vezetni. — Az iparos dalárda egyhangú lelkes választásához, a magunk részéről is szívből gratulálunk, mert meg vagyunk győződve, hogy új elnöke, Tautner Ottó lelkes vezetése alatt fejlődni, előrehaladni és virágozni fog. — A tisztújítás a következő egyhangú eredményre jött: Elnök: Tautner Ottó. Igazgató: Szigethi István. Jegyző: Szabó Gyula. Penztárnok: Vrabely Jozsef. Szertárnok: Repics Ferenc. Választmányi tagok: Tillger Mihály, Timinszky János, Bogdán Mihály, Varga Kálmán, Burnách Márton. Választmányi pottagok: Harp László, Beda Béla. Számvizsgálók: Simonyi Karoly, Albrecht Kálmán, Proboj-csevits Antal lettek.

Sorozás. Sorozás van nálunk, magyarul: asszentálás. A varosháza nagyterme most a szívdobogások tanyája. A folyosón van felállítva a katonának való „anyag“. A teremben van az asszentáló bizottság: sok aranyszínűsörös tiszt ur. A szomorúság és öröm vegyes tünetei ragyognak le a rekruták arcáról. A „taughch“ után összeállnak és mikor mégis elgondolják, hogy majd elviszik őket messze idegen földre, bornyut cepelni, hóban, vízben posztot állani, bizony elkeseredik a szívük és eszükbe jut az a sok jó, amit majd itthon kell hagyni, az „édes szülőm“, meg a szerető könyhulasa. Vegig notázzák az utcat: „Nem parancsol nekem, a bíró, a bíró!“

Március idusa. A szabadság emlékei miatt dicső ünnepezt ez a hónap. Hazánk dicső történelmi emlékei fűződnék hozzá. Alkotmányt és szabadságot e hó 15. napján nyert a sokat sujított ország. Századéves igalul szabadult az óriás. Ezt a napot ünnepegni tehat dicső kötelesség. Evtizedek óta ünnepezte ezt a nemzet. Megünnepeljük most, az új évszázad hajnalán is. Zombor közönsége már nagyban készülődik e nagy emlékü nap minél dicsőségesebb ünnepléséhez. A rendező bizottság hazaias felhívást fog kibocsátani, mely legközelebb megjelenik.

Uj ügyvéd. Dimitrievits Bránko dr., Zombor város szenatora, a napokban az ügyvédi vizsgát a budapesti ügyvédvizsgáló bizottság előtt sikerrel tette le.

Az időjárás. Március hava rütyfakasztó idő helyett rütyfagyasztó időt hozott, előszállítva egyszerűsmind a feher hópítheket, úgy, hogy azok, a kik a márciusi havat a kozmetikus szerek közé sorozzák, eleget szedhetnek belőle. A meteorologusok jóslata szerint egyelőre nines nagy remény, hogy e hó közepéig jobb, melegebb időt kaphassunk.

Felülízetések. A zombori gimnázium tanulóifjúsága f. é. február hó 24-én jótékonycélu hangversenyt rendezett, mely alkalommal a következő felülízetések történtek: Hoffmann Károly 10 kor., Auspitz Márton 8 kor., Roheim Károly 5 kor., Belt Ferenc, Esztergany Borbála, Hauke Imre, Henneberg Sándor, Latinovits Géza 4—4 kor., Roediger Rezső, Alföldy László, Marschall Károly, Szántó Károly, Thum István 2—2 kor., Toth István 1 kor., Ija oszt. 1 kor. 80 fil. és N. N. 20 fil., összesen 56 koronát fizettek. Midőn ezen összeget a gimn. igazgatóság nyugtazza, mely köszönetet mond a nemesszivű adakozóknak a jótékonycélu hozott áldozatkészségükért.

Városi közgyűlés. Zombor szab. kir. város törvényhatósági bizottsága 1900. évi március hó 8-án délelőtt 10 órakor a varosháza nagytermében rendkívüli közgyűlést tart a következő tárgysorozattal: 1. A nagyméltóságú m. kir. belügyminiszterium leirata a régi lak-tanyáknak a vármegye közönségétől leendő megvétele tárgyában érdemleges határozat hozatala iránt. 2. A gazdasági és pénzügyi bizottság javaslata a városi díszkertben egy mellekpepillet felállítása tárgyában. 3. A jog-tügyi bizottság javaslata a honvédlaktanya mellett egy ártezi kut furása iránt köntendő szerződés tárgyában. 4. Ugyanannak javaslata az aszfaltozásnál felmerült kereseti összegeknek vállalkozó részére leendő kiutalványozása tárgyában.

Eszküvő. Lang Máté honvédfőhadnagy a mult héten esküdtött örök hűséget Szabadkán Mucsy Anna kisasszonynak, Mucsy György, a szabadkai kereskedelmi bank titkára leányának.

Pályázat. Pénzügyári szemlési állásra a zombori pénzügyigazgatóság területén pályázat van hirdetve. Pályázati kérvények 2 hét alatt nyújtandók be.

Uj táviróhivatal. A kereskedelemügyi miniszter a Tovarisoa községi postahivatalnál táviróhivatalt szervezett, a mely a forgalomnak immár átadatott.

Ifjúsági egyesület Torzsán. Torzsáról írja tudósítónk: Torzsán a mult ósz óta Famler A. G. ev. lélkész buzgólkodása folytán egy ifjúsági egyesület áll fenn „W. Junglingsverein“ néven, melynek célja a vallás erkölcsi nevelés és mértékletességi hajlam ébresztése. Ez egyesületnek, s így községünknek is a mult héten igen érdekes vendége volt Fermand K. alezredes tényleges szolgálatban Genfből, ki a „Weltverband evangelischer, Junglingsvereine titkára.“ E célból az ev. templom zsufolóság megtelt hallgatokkal, miután nevezett az egyesületeket és ezek célját ismertette, buzdította a szülöket, hogy fiaikat küldjék ez egyletbe. Fermand beszéde után az egyesület ifjai valláserkölcsi költeményeket szavaltak és énekeltek. Közreműködött az ev. daloskór is. Innen Szófiába és Kis Azzsiába utazott.

Nagyelkü adomány. Gróf Zichy N. János és neje a Bacs-Topolyán felállítandó és az iskolatestvérek vezetésére bizandó iskola-zárda és kápolna berendezésére 7000 koronát ajánlottak fel. E nagyelkü adományt Bacs-Topolya község hálás köszönettel fogadta.

Fizetésekteleenség. Bajáról értesítik lapunkat, hogy a Hajduska és Ripp bajai gabonaéveg beszüntette fizetéseit. A passziák 50,000 koronára rügnak, amelyekkel szemben az aktívák körülbelül 30,000 koronát tesznek. A fizetésekteleenség főleg a bajai piac van érdekelve.

Száz éves asszony. Apatinban tegnapelőtt temették el Kromer Katalin 100 éves asszonyt. Az elhunytak 3 fia van életben, a kik közül legfiatalabb 60 éves. 12 unokát és 25 dédunokát hagyott itt.

Szövőgyár Uj-Verbáson. Herresch János és fia wildenscheverti (Csehország) gyáros cég telepedelyért folyamodott Uj-Verbász község elüljáróságához, amelynek felállítandó nagy szövőgyárhoz telket kér a községtől. Mint a beadványban mondja, hogy a gyárban 1000 szövőgépet óhaj felállítani, amelyek mintegy 1000 munkást fognak foglalkoztatni. Egyuttal azt is kiemeli, hogy ahol csak lehetséges lesz, magyar munkásokat fog alkalmazni. A községtől 15 évi adómentességet, 10 hold földet és 500,000 darab teglát kér. Az elüljáróság még nem határozott az ügyben, de hiszszük, hogy nem fogja elszalasztani a kedvező alkalmat különösen most, amikor a munkások helyzete oly mostoha.

Pénzügyörök merénylete. A napokban egy cifra eset történt, melynek színhelye O-Sóvé község volt. Két ittas pénzügyör sorra botozta a község elüljáróságát. A bíron kezdtették, folytatták a kisbíron és végeztek az esküdtön. Alaposan elverték valamennyit, bottal, karddal, sőt a változatosság kedvéért használatba vették a puskatust is és oly sulyos sérüléseket ejtettek rajtuk, hogy most valamennyi sulyos beteg, egyik meg éppen halálán van. A pénzügyörök merényleteről tudósítónk a következő részletes irást küldi: A község koresmájában borozgatott Illis Vencel pénzügyári fővizgató és Mucsy Sándor pénzügyári vizgató. Fogyasztották a bort, elbeszélgettek a mostani állapotokról, miközben eles bíralat alá vették O-Sóvé község elüljáróságát. A fővizgató abban a nézetben volt, hogy megérdemel-nék azok a botozást. A pénzügyári vizgató erre megkockázott egy kérdést.

— Talán megtehetnék azt mi is.

— A fővizgató az asztala csopott.

— Igazad van hé! Fenyitstük mi meg őket.

A két ember fizettet, felöltözöködött és elment a koresmából. Egyenesen Lénárd Filíp községi bíró házához mentek és bezörgettek annak az ablakán. A zörgésre csakhamar előjött a bíró, a kit a két pénzügyör közrekapott és alaposan megbotozott. A bíró házától Csivics János kisbírot és Jung Filíp esküdtet keresték fel, a kikkel szemben hasonlóképen jartak el. Mind a kettőt helybenhagyták. Jung Filípön oly sulyos sebeket ejtettek, hogy az most a halállal vívódik. A pénzügyörök merényleterének híre futott és több községi rendőr földözbe vette őket. A pénzügyörök erre többször rea löttek a rendőrökre, a kik azonban végre mégis csak elfogták a két részeg embert és lefegyverezték. A két merénylőt Ujvidékre kísérték és átadták őket a pénzügyári biztosnak. Az esetet bejelentették a kir. ügyész-segnek is.

Garázda legények. Piros vér folyt farsang utolsó napján F. St-Ivánon, Sztankó koresmájában, hol kora délutántól késő éjszakaig viadáltak a magyar legények. Ejjeltájit bekopogtatott az ablakon három dubaj legény, három falurossza: a két Vörös-testvér, meg a Gali Péter és tüstént hajbakaptak a tancoló fiatalokkal. Három legény halálos sebet kapott, 12 pedig sulyosan megsebesült. Végül a község nyolc rendőre, a tekintélyesebb parasztagzadk segélyével helyreállította a rendet. Gali Péter, a főcinkos, noha 5 sebből vézért, addig muzsikáltatta magát az utcán, mig eszméletlenül rogyott össze. Másnap a bíró megtiltotta a magyar legényeknek a tancot. De őt gézengúz nem respektálta a tilalmat. A magyarok koresmájában nem volt tánc, hát elmentek a bunyevácok ivójához, hol összekocantak a koresmárossal és sógorával, Mihalovics Lajos parasztagzával, az utóbbit megölték és a koresmárosson halálos sebeket ejtettek. A garázda legényeket letartóztatták.

Elarvoztet gözmalom. Az ujvidéki gözmalom a megtartott árverésen Dungszy Lázár vette meg 151,022 koronáért.

Eljegyzés. Heiczmann Rezső földbirtokos Tomosoviczról, eljegyezte Glaz István apatini sörházzrésztvényes leányát, Mariska kisasszonyt.

A vetélytársak. Keredzsics Mihály és Sztójcsics Zsvikó ó-becsei legények halálos ellenségek válnak. Hogy miért? Hat keresd az asszonyt! A hol csak tehetek, boszotották egymást; ha táncoltak, lökdösték egymást. Így történt ez legutóbb is, a mikor Keredzsics Sztójcsicot jól oldalba lökte. Sztójcsics boszot forralt és erős bottal felfegyverkezve, megtámadta az utcán Keredzsicset, a ki Zsikelin Rádával sétalt. De az utóbbi nem hagyta megtámadott társát és alaposan eldöngötte Sztójcsicot, a ki 3 hónapig betegesen is fektült. A tárgviszék 4 hónapig fogháza ítélte el Zsikelint, míg Keredzsics Mihályt felmentette.

Eljegyzés. Dusenszky Adolf Bécsnybelyről eljegyezte Pollák Rózsika kisasszonyt, Pollák Zsigmond leányát Zentáról.

Holttest az árokban. Szabadkáról írja tudósítónk: Rejtélyes ügyben nyomoz most Raicsics László h. rendörkapitány. Az esetet rejtélyessé teszi az a körülmény, hogy meg mult szombaton történt és csak a napokban jelentették be a rendörsegnél, dacára annak, hogy a bejelentőnek közvetlen tudomása volt a dologról. Horváth Mihályné esikerial földmives felesége jelentést tett a rendörsegnél, hogy az elmult szombaton délután férjével együtt kocsin baza felé ment. Férje ittas volt, tehát ő bajította a lovakat. Amint a esikerial réten egy árokhoz értek, a férje leesett a kocsirol s a vízzel felt árokba esett, ezalatt pedig a lovak megvadultak, elragadták a kocsit s mire ő visszatért, férje az árokban megfulladt. A rendörség jegyzőkönyvet vett fel az esetről s Raicsics h. kapitány azonnal a helyszíniére ment ki, ahol tényleg megtalálta a holttestet. Míntán ott nem volt megállapítható, vajjon véletlen szerencsétlenség vagy büntény esete forog-e fenn, rendőri boncolás céljából bevitette a holttestet a hullabázba, ahol felboncolták. A boncoló orvos konstatalta, hogy a holttesten kiterőszak nyomai láthatók s ezért a vizsgálat megindult annak megállapítása céljából, vajjon nem forog-e fenn büntény. Meglehet ugyan az is, hogy az esés következtében szenvedett sérülést Horváth Mihály. Ennek kiderítésén fáradozik most az eljáró kapitány.

Névmagyarosítások. Sternfeld Jenő bajai illetőségű ugyanottani lakos „Szirmay“-ra, Adler Emánuel zombori lakos „Antal“-ra, Friedmann Benjamin Béla szabadkai illetőségű budapesti lakos „Fónagy“-ra magyarosították neveiket a belügyminiszter engedélyével.

Szökött katoná. Ismét egy szökött katonáról esik szó. A palityi határban a csendörség letartóztatta Kaldorás János közlegényt, a ki még az elmult évben hagyta el, minden büszsás nélkül Karánsebesen állomásozó ezredet. A cs. és kir. 43. gyalogezredhez volt heosztva a legény és azt hagyta el egy szép őszi napon. Epen hogy beleköszölt a katonacletbe és már is bücsüt mondott annak. A szökevény katonát visszakísérték ezredéhez.

Meggyilkolta a feleségét. Csordarov Száva lélekszakadva rohant be Ujvidékre. A közeli Klisszapusztáról jött s ahogy lobogó hajjal, kidülledt szemmel, bizonytalan szökekekkel szaladt az országoton, mindenki félreállt az útjából, mert részegnek néztek. Szemközött jött vele azonban barátja, Vaszin Miklós. Ennek az embernek, aki ismerte Csordarov életének körülményeit, föltűnt barátja viselkedése, mert a közeli csendörőrsre futott, hogy hirt adjon az esetről. A rendörök közre-fogták Csordarovot, de alig bírtak vele, mert a szerencsétlen ember valósággal dühöngeni kezdett. Jójart János rendörkapitány fogta erre vallatára Csordarovot, aki annyira izgatott volt, hogy egy két szót tudott csak mondani, azután eszméletlenül összerogyott. Azt vallotta, hogy megölte a feleségét. Azonnal lovasrendőrt ment el a Klissza pusztára s ott azután kiderült, hogy a holdog-talan ember igazat vallott. Fejzével halalos sebet ütött felesége fején. A kiküldött vizsgáló-bizottság előtt a halálosan sérült asszonyt azt vallotta, hogy férje évek óta eskörös. Pár évvel ezelőtt a Klissza pusztán egy börtalmas gyilkosság történt, de a tettest nem sikerült kípahatolni. Alapos a gyauu, hogy Csordarov követte el akkor is a vérengzést. Csordarovot, feleségét is a kórházba vitték. Az ügyet pedig áttették az ügyészhez.

Hazai gyufaipar támogatása. A belügy-miniszter valamennyi vármegyei törvényhatóságához a következő körrendeletet intézte: A kereskedelmi miniszter ur a hazai gyufaipar felvirágzása és a hazai gyárosok helyzetének javítása érdekében arra kért fel, hogy ezen iparág fejlődésének előmozdítására a törvényhatóságokat is felszólítsam. Felhívom ennelfogva a törvényhatóságokat, hogy saját gyufaszükségletének beszerzésénél a hazai ipar érdekeire kellő tekintettel legyen, illetőleg azon kereskedőtől, kinél gyufaszükségletét beszerzi, hazai gyufa szállítást követelje. A kereskedelmi miniszter ur azon reményének ad kifejezést, hogy ha a hatóságok ezt következetesen érvényesítik, a kereskedők az elől nem fognak kitérhetni és így bevezetve a hazai gyufát, a község is ahhoz fog szokni és ennek révén a hatóságok fontos iparfejlesztési tényezőkké válnak. A kitűzött célnak minél kiterjedtebb mérvben elérhetése végett egyuttal felhívom a törvényhatóságokat, hogy a területén lévő rendezett tanácsú városokat és községeket saját szükségeiknek beszerzésénél hasonló eljárás követésére hívja fel.

A lejton. Tekintélyes polgára volt Ujvidéknek valamikor Zsvánovits Gábor. Könyvkereskedő volt, majd pedig bankárügyletekkel foglalkozott. Kölesönöket közvetített a nagyszabeni banknál és ez vezette a kísértésbe, a mi vesztét okozta. Kolárov János 1894-ben, a mikor Zsvánovits már megszűnt a nagyszabeni bank megbízottja lenni, átadott neki 165 frtot, hogy fizesse le a nagyszabeni banknak. De Zsvánovics nem tette ezt, hanem a saját céljaira használta fel. Az ujvidéki kir. törvényész Kolárov feljelentése következtében csütörtökön foglalkozott e sikkasztási ügygel és 8 hónapi börtönrre és 3 évi hivatalvesztésre ítélte a lejton csuszó Zsvánovicsot.

Az adósok érdekében. Az igazságügyminiszterium nemsokára új rendeletet bocsát ki, amelynek bizonyára leginkább az adósok fognak megörülni. A főbb pontok a következők:

1. Az árverési hirdetményben nem lesz feltüntetve az adós neve, csak az ügy száma, összeg, becsérték, az árverés tárgya, ideje és helye.

2. A hivatalos lapban az árverések csak 2000 korona becsértéken fölül tétetnek közé.

Ezen utóbbi intézkedéssel a végrehajtási költségeket csökkentik, az előbbi pedig tisztán az adósok egyéni érdekeit védi, mintán a nagyon sokszor önhibáján kívül bajba került adóst megkíméli attól, hogy a nevé egy árverési hirdetés keretében publikálja. Annyi bizonyos, hogy nem az a fontos, kinél ki akar árvereztetni, hanem az a földolog, hogy mit és hol árvereznek. Az árverések kilencven százalékát úgy sem tartják meg, a végrehajtást szenvedőket tehat megkímélik attól, hogy vastag betűkkel figyelmeztessék:

— Szégyelje magát!

Há akadnak olyanok, akik nem fogadják valami szivesen ezt a reformot, azok bizonyára a hitelezők lesznek, mert hát akármit is szépítjük a dolgot és toljuk a közérdeket előtérbe, ez a hivatalos publikálás igen sok esetben fegyvere volt a hitelezőnek, mert az adósra egy kis pressziót gyakorolhatott a közléssel, még pedig a törvényes korlátok határain belül.

A zentai szerencsétlenség. Megdöbbenéssel és mély, igaz részvétellel vettünk hírt arról a szerencsétlenségről, mely dr. Vojnits Lajos zentai kir. közjegyzőt, Zenta város társadalmának közkedveltségű, előkelő tagját érte. A szomorú hír szerint dr. Vojnits Lajos kir. közjegyzőn a múlt napokban nagyfokú ideges izgatottság vett erőt, minek folytán őt egy fővárosi gyógyintézetbe szállították.

Tejgazdaság Cservenkán. Cservenkán egyszerre két tejgazdaság van alakulóban: az egyik szövetkezeti alapon, a másikat pedig Jany Adolf cservenkai kereskedő állítja fel. A szövetkezet most választotta meg vezetőjét, elnök lett: Schumacher György, pénztáros: Schumacher László, könyvelő: Rittner György. A szövetkezeti tagok közül többen készülnek Bonyhád vidékéről beszerezni teheneiket.

Felelős szerkesztő:
Dr. BALOGHY ERNŐ.
köz- és váltó-ügyvéd.

Laptulajdonos és kiadó:
BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

ÁRLEJTÉSI HIRDETMÉNY.

Alulírott község elöljárósága részéről közhírré tétetik, miszerint Sztanisics község képviselőtestületének 26/kgy. 1898. számú határozata folytán egy tanterem építésének biztosítása céljából **follyó évi március hó 17-én d. e. 9 órakor** Sztanisics községében nyilvános szóbeli versenytárgyalás fog tartatni, melyre a vállalkozók ezennel meghívattak.

Árlejtési kivánók tartoznak a 2338 frt 41 krban megállapított előirányzati összeg, miut kikialtási árnak megfelelő 10% -át az árlejtés megkezdése előtt bántapénzzel letenni.

A törvényhatóságilag jóváhagyott terv és költségvetés, ugy egyéb feltételek az árlejtés napjáig a község jegyzői hivatalban a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Sztanisics, 1900. február 16-án.

3-1 **Elöljáróság.**

1675., 1676., 1677. sz.
kig. 1900.

Hirdetmény.

Melylyel O-Becse nagyközség elöljárósága részéről közhírré tétetik, hogy O-Becse nagyközség tulajdonát képező „Országos vásár helypénzszedési jog”, a „Tiszai halászati jog” és a török-becsei révnél lévő „Csárda” 1900. évi december hó 31-ig terjedő időtartamra **follyó 1900. évi március hó 11-én, vasárnap d. e. 9 órakor** a község háza nagytermében nyilvános árverés útján a legtöbbet ígérőnek bérbe fog adatni.

Az árverési feltételek a közigazgatási jegyzői irodában a hivatalos órák alatt bekinthetők.

A kikialtási összeg 10% az árverés megkezdése előtt készpénzben övadékul a községi pénztárnok kezéhez lefizetendő.

O-Becsen, 1900. évi március március 2-án.
Mihály Sándor, **Vrbaski,**
jegyző. 2-1 bír.

630. sz.
kig. 1900.

Árlejtési hirdetmény.

O-Morovica község elöljárósága részéről közhírré tétetik, hogy a községében felmerült s felsőbb hatóságilag jóváhagyott tatarozási munkálatok biztosítása iránti nyilvános szóbeli árlejtés **follyó évi március hó 14-én d. e. 10 órakor** a község házában (500 frt) 1000 korona kikialtási ár mellett fog megtartatni. A tatarozási munkálatok esetleg részben is kiadhatnak, u. m. szobafestés vagy ajtók és ablakok átfestése.

A szóban forgó munkálatoknak f. évi június hó 1-ig okvetlenül befejezve kell lenni.

Miről a vállalkozók azzal értesítettek, hogy minden árlejtés 10% bántapénzzel tartozik letenni és hogy a részletes költségvetés a hivatalos órák alatt a tanácssteremben megtekinthetők.

Kelt O-Morovicán, 1900. március hó 3-án.

Pálh Antal, **Karai Sándor,**
jegyző. bír.

6276. szám. 734. szám.
F. M. VI/2. Ép. h. 1900.

Telepesházak faanyagának szállítása.

Az apatinvidéki telepítvényen a f. évben felépítendő hetvenöt telepesházhoz szükséges összes faanyagok, u. m. gerendák, deszkák, pallók és lécek szállításának vállalatban leendő biztosítása céljából **follyó évi március hó 20-án délelőtt 11 órakor** a zombori m. kir. államépítészeti hivatalnál zárt ajánlati versenytárgyalás fog tartatni.

Az ajánlati összeg 5%-nyi bántapénzzel letételt igazoló adóhivatali nyugttával felszerelt zárt írásbeli ajánlatok a kitűzött ideig a nevezett államépítészeti hivatalnál nyújtandók be, ahol a szóban forgó szállításra vonatkozó feltételek a rendes hivatalos órák alatt megtekinthetők és az ajánlati költségvetési minták az egység-árra és a pénzüsszegre vonatkozó rovatok kitöltése végett díjlanul átvehetők.

A kitűzött időn túl érkező vagy kellően fel nem szerelt ajánlatok, valamint távirati ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Budapest, 1900. évi február hó 23-án.

M. kir. földmívelésügyi miniszter.

Boutrais asszony és leánya
állandóan városunkba letelepedtek. Oktatást adnak a francia és német nyelvben és zongorában.

Bővebb fölvilágosítás nyerhető
Barát-utca 664. szám. 2-1

Egyedül elismert kellemes ízű **természetes** has-
hajtószer a

Ferencz József keserűviz,
a keserűvizek királya.

Orvostekintélyek bizonyítványai szerint a világhírnek
örvendő

FERENCZ JÓZSEF keserűviz
a keserűvizek tulajdonképeni képviselőjének tekintendő,
mert páratlan egyenletes, gyors és tartós hatása.
A milleniumi nagy éremmel egyedül tün-
tetettet ki.

Kéretik csak **Ferencz József** keserűviz, nem pedig
budai vagy egyéb elnevezést használni.

Kapható mindenütt.

10-1 (Az igazgatóság Budapesten.)

Hirdetmény.

Vrpolje községében folyó évi március hó 1-től
fogva minden csütörtöki napon

hetivásár

fog tartatni, melyre az érdeklődőket felhívjuk
annál is inkább, miután ott gabonaneműeken kívül
sertés és növendékmarha fog eladásra kerülni.

Vrpolje a vasut mellett Szlavóniában a Bród
felé menő fővonalon fekszik.

Vrpolje, 1900. évi február hó 10-én.

Novcselovič,

3-3 polgármester.

715. szám.
1900.

Versenytárgyalási hirdetmény.

Földmívelésügyi m. kir. miniszter ur öngyméltó-
sága f. évi február hó 23-án 6274. szám alatt az apatin-
vidéki telepítvényen f. évben 75 (hetvenöt) ház felépí-
tését elrendelvé, az ezen házaknál szükséges **asz-
talos, lakatos, üveges és mázólo munkák**
biztosítása céljából a zombori m. kir. államépítészeti
hivatalnál **follyó évi március hó 22-én délelőtt**
10 órakor zárt ajánlati versenytárgyalás fog tartatni.

Versenyezni óhajtok felhívattak, hogy fentebbi
munkálat végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt
ajánlataikat az általános építési feltételek 5. §-a szerint
általuk kitűzött ajánlati költségvetéssel együtt a kitűzött
nap d. e. 9 óráig a nevezett hivatalhoz annyival in-
kább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek
figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlathoz az általános feltételekben előirt, az
ajánlati költségvetés végösszege 5%-ának megfelelő bántapénz-
nek az állampénztárnál (adóhivatalok, vámbivatalok,
sóhivatalok stb.) történt letételt igazoló pénztári
nyugta csatolandó. (A bántapénz készpénzben nem esat-
olható.)

Ajánlat nemcsak az összes házakra, hanem egy
vagy több házra is elfogadtatik.

A szóban forgó munkára vonatkozó műszaki mű-
velet és részletes feltételek a nevezett hivatalnál a rendes
hivatalos órákban megtekinthetők.

Az ajánlati költségvetés nyomtatvány a állami
építészeti hivatalnál megszerezhető.

Zomborban, 1900. évi február hó 28-án.

M. kir. államépítészeti hivatal.

2019. sz.
kig. 1899.

Árlejtési hirdetmény.

O-Szivac község elöljárósága részéről ezennel köz-
hírré tétetik, hogy az alább felsorolt munkálatoknak
árlejtés útján való biztosítása céljából **1900. évi március**
hó 11 d. u. 2 órakor O-Szivac községében nyilvános szóbeli árlejtés fog tartatni.

És pedig:

1. Egy lecsapoló esatorna földmunkája (körülbelül 7200 köbméter) 4 csoportban elkülönítve.
2. Egy szivattyutelep kiépítése kb. 100 köbméter földmunka és kb. 25 köbméter falazat.
3. Útak alatt vezetendő négy csőáteresz kiépítése.
4. Ferenc-esatornai átvágások betömése.
5. Kenderáztató elkészítéséhez 1840 köbméter földmunka és egy vízáteresztő műtárgynak fából való elkészítése.

Az árlejtési feltételek, költségvetési előirányzatok és tervek O-Szivac községében a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kelt O-Szivac, 1900. évi március 3.

Zsupanszky Lyubó, **Tyurity Milos,**
jegyző. bír.

Zombor. Bittermann Nándor és fia könyv- és könyvnyomdájából.

Eladó üzlet.

Bács-Topolyán, a piactéren, a község háza át-
ellenében egy igen jó forgalmu s még új beren-
dezésű (volt Rekvényi Imre-féle)

rövidáru- és fűszerkereskedés

előnyös feltételek mellett a **házzal együtt**
szabad kézből **eladó.**

Tudakozódhatni alulírott nál, Cservenkán, bárki
kivánságára a helyszínen, B.-Topolyán.

Cservenka, 1900. március 3-án.

4-1 **Schumacher Károly.**
(Arany János-utca.)

A zombori magyar királyi pénzügyigazgatóságtól.

20174. sz.

I. 1900.

Árlejtési hirdetmény.

A zombori kir. kincstári ügyészégi épületen (to-
rony épület) szükségessé vált tatarozási munkálatok
költségei a nagyméltóságú m. kir. pénzügyminiszterium-
nak 1899. évi 53367-63796. és 1900. évi 5269. számú
magas rendeleteivel 4130 korona 24 fillér erejéig enge-
deyleztetvén.

Felhívattak vállalkozni szándékozók, hogy egy
korona bélyeggel ellátott ajánlataikat 413 korona kész-
pénz mint övadék melléklése, avagy az ugyanerről szóló
kir. adóhivatali betéti nyugta csatolásával **follyó évi**
március hó 31. délelőtt 10 óráig alulírt kir.
pénzügyigazgatóságnál (I. ügyosztály, I. emelet) okvet-
lenül nyújtásuk be, annyival inkább ez ideig, mert később
érkezendő, vagy utóajánlatok figyelembe vétetni nem
fognak.

A beadandó ajánlatban határozottan kell nyilat-
kozni arról, hogy vállalkozó az összes feltételeket ismeri,
magát azoknak aláveti.

Határozottan kell megjelölni azon összegnek
és százaléknak, melynek leengedése mellett vállalkozó a
vállalatot elnyerni s a munkálatokat elkészíteni óhajtja.

A részletes és általános feltételek a tervezet és
költségvetések kapcsán, minden nap délelőtt 10-12 óra
között a pénzügyigazgatósági irodavezető hivatalos szo-
bájában (földszint) megtekinthetők.

A munkálatok átadási határideje 2 hónap.
Jótállási idő egy év, a melynek elteltével fog a
munkálat csak végleg átvétetni s vállalkozó teljesen ki-
elégítetni.

Zombor, 1900. február hó 28-án.

Szűcs,

2-1 p. II. igazgató h.

Csak két előadás.

A VÁROSI SZÍNHÁZBAN.

Kedden március hó 6-án
és szerdán 7-én:

EGY EST AZ ÁLMOK ORSZÁGÁBAN.

Illúziók legújabb találma-
nyai, a sötét titok csodái.

Megtekinthetetlen kísérletek.
Psychologia. Magnetizmus. Gon-
dolattávitel. Akaratbefolyás és
kopogó szellemidézés.

Eredeti szenzációs mutatvány:

ESMIRA ÁLMA és EBREDESE

vagy:

élni, meghalni, viszontlátni.

The original **JUM JUM** The original
Mikádó mutatványok. Mikádó mutatványok.
AZ ÉJ CSODÁI. A REPÜLŐ TÜNDÉR. SIBYLLA.
az élő mellszobor. AZ ÉGO TALÁNY.

Mindenütt nagy tetszést aratott! | Villámgyors | Bécében 80-szor előadva!

Egy „MEDIUM” eltünése

Egyedül a maga nemében! | a nézőközönség ellen-
őrzése mellett. | Nagyszerű látványosság!

ARRHE NOA,

bibliai illúzió.

Nagyon szenzációs!

Uj! **UNDINE** Uj!

a vízi tündér

HELYÁRAK: Proscenium páholy 5 személyre 8 kor. Páholy 7 kor.
Tánulások a négy első sorban 2 kor. 5. és 6-ik sorban 1 kor. 60
fill. Zartszék a 7. és 8-ik sorban 1 kor. 20 fill. 9. és 10-ik sorban
1 kor. Karzati ülőhely 60 fill. Karzati állóhely 40 fill.

Jegyek előre válthatók délelőtt 9-től 12-ig, délután 3-tól 5-ig a
színházi pénztárnál.

Egy műsor a pénztárnál 20 fillér.

Pénztárnyitás 7 órakor. — Kezdeté este 8 órakor.

S. ANNETELLI,

igazgató.

Meghirdetés.

Bezdán község elöljárósága ezennel meghirdeti azt,
hogy a község mint erkölcsi testület tulajdonát képező
legelőterületeket, névszerint az alsó és felső delelőt, a
sarkányos mellékét és a nagyszigeti 372 katasztralis
holdas legelőt a kilenc és fél kilométer hosszú végdát-
testtel együtt **follyó hó 11-ik napján délután 4**
órákor a község háza tanácsstermében megtartandó
nyilvános szó- és írásbeli árverésen haszonbérbe adja e
follyó év tartamára.

Megemlítjük, hogy az utóbbi terület nagyon alkal-
mas birka legeltetésre és szarvasmarha gulyaszerű legel-
tetésre is.

Kelt Bezdánban, 1900. évi március hó 4.

Bosnyák János, **Flesz Simon,**
jegyző. 2-1 bír.